Aplec Scout, escoltisme adult de Mallorca

noves

el butlletí

núm. 293
novembre 2019

Carrer Seminari, 4 · 07001 Palma (Illes Balears) · junta@aplecscout.org · www.aplecscout.org

Vampirs, un mite importat
Curiositats de la Seu de Mallorca
L'esvàstica Scout
Carrers medievals després de la conquesta
Mirant al mar, una història desconeguda

Qui som

JUNTA DIRECTIVA DE L'APLEC:

Santi Hernaiz Alfosea	President
Eduard Mas Bataller	Vicepresident
Iolanda Trilla Belmonte	Secretaria
Pere Joan Serna Soler	Tresorer
Neus Pujol Maura	Vocal
Maria Gacias Gilet	Vocal
Àngel Zaragoza Bennassar	Vocal
Mateu Barceló Pastor	Vocal
Faust Frau Camacho	Vocal
Carme Vidal Jaume	Vocal

ACTIVITATS QUE REALITZA L'ASSOCIACIÓ:

- Sopar Tertúlia (mensual)
- Activitat: excursions i visites culturals (mensual)
- Reunió de Junta (mensual)
- Edició de Noves, la revista (anual)
- Edició de Noves, el butlletí (mensual)
- Assemblea General Ordinària (anual)
- Dia del Pensament (anual)
- Celebració de la Pasqua (anual)
- Sant Jordi, patró dels escoltes (anual)
- Festa de l'estiu (anual)
- Sopar d'arengades, festa de Nadal (anual)
- Trobada d'Escoltes Adults de Catalunya, València i Mallorca (biennal)
- Reunió Trilateral (amb FMF i MEGM)

Edita:

A. E. M. Aplec Scout
c/. Seminari, 4 - 07001 Palma
noves@aplecscout.org

Redacció:
Eduard Mas
Faust Frau
Pere Joan Serna
Mateu Barceló
Àngel Zaragoza
Santi Hernaiz

Fotografia:
Àngel Zaragoza

Administració
Pere Joan Serna

Correcció ortogràfica:
Iolanda Trilla

Relacions públiques:
Maria Gacias
Neus Pujol
Carme Vidal

Distribució:
Mateu Barceló

Pàgina web:
Tomeu Alorda

Disseny gràfic,
maquetació i direcció:
Santi Hernaiz

Participació:

Podeu enviar els vostres articles d'opinió, imatges comentades, inquietuts, etc. a la següent adreça de correu-e:

noves@aplecscout.org

Pàgina web:

www.aplecscout.org

Els articles signats expressen l'opinió de llurs autors i no necessàriament la de l'associació.

Editorial

«La igualtat un dret fonamental»

La nostra constitució afirma que tots som iguals davant la llei i prohibeix qualsevol mena de discriminació, però realment és així? Malgrat que ens agradi pensar que ho és, la realitat ens demostra, dia sí i altre també, que aquesta discriminació cap a les dones continua sent una vergonyosa realitat, encara que des de fa segles es reivindiqui aquest principi i que teòricament estigui reconeguda la plena ciutadania de les dones.

A molts de nosaltres se'ns fa difícil d'entendre perquè a punt d'abastar la segona dècada del segle XXI els homes i les dones encara no gaudeixen del tot de les mateixes oportunitats i la discriminació per raó de gènere continua a pesar de les lleis democràtiques. La realitat és tossuda i les formes d'organització social, arrelades des de les primeres civilitzacions, s'esvaeixen massa a poc a poc. Encara persisteixen sectors de la societat, pel que s'ha vist en aquesta voràgine electoral dels darrers mesos, més amplis del que ens pensàvem i ens agradaria, que qüestionen clarament la universalitat de la igualtat de gènere i que consideren "natural" que les funcions de les dones quedin circumscrites a l'àmbit de la llar i la família, com també consideren "natural" la divisió jeràrquica de la societat amb la dona sotmesa a l'home.

Com a conseqüència, la transformació d'actituds i valors sexistes en altres més igualitaris es produeix de forma exasperadament lenta i, moltes vegades, aquestes transformacions són més aparents que reals. Vivim en la creença de la igualtat, però aquesta percepció no es correspon amb les pràctiques individuals i socials de tothom, encara persisteixen estereotips sobre les dedicacions de les dones i els homes en l'àmbit intern i extern provocant situacions d'incertesa en el conjunt de la societat i, sobretot, en alguns individus, homes i també dones.

La trista i vergonyosa realitat és que a Espanya, des de l'1 de gener fins al 25 de novembre, cinquanta-dues dones han estat assassinades per les seves parelles o exparelles, una més que en tot el 2018, segons el balanç de la Delegació del Govern per a la Violència de Gènere. La darrera víctima, una jove de Tenerife de 26 anys assassinada pel seu nuvi, de 29. El presumpte agressor va matar a la dona amb el ganivet amb el qual la seva padrina tractava de defensar-la. Amb ella, són 1.028 les dones assassinades des de l'1 de gener de 2003, quan es van començar a comptabilitzar oficialment.

Enguany, quaranta-tres menors han quedat orfes a causa de la violència masclista i dos nins van ser assassinats pels seus pares. El grup més nombrós amb 21 víctimes és el de dones entre 41 i 50 anys, després, amb 10 víctimes, està el grup de 21 i 30 anys, només en 11 casos hi havia denúncies prèvies contra l'agressor, en cinc dels casos s'havien arribat a prendre mesures de protecció, encara que en un d'ells ja no estava en vigor i trenta-quatre de les dones convivien amb el seu agressor.

Amb motiu del 25 de novembre, dia Internacional contra la violència cap a les dones, es varen programar arreu activitats i manifestacions i durant tot el mes de novembre, en col·laboració amb institucions i organitzacions socials i feministes, activitats informatives, formatives i reivindicatives, entorn la violència masclista, però malauradament, avui i aquí, encara hi ha amplis sectors socials i grups amb representació parlamentària en l'àmbit local, comunitari i estatal que neguen aquesta trista realitat, no fa falta ni esmentar-los.

Font: El País, 25 novembre 2019. El repte de la plena igualtat entre homes i dones. UOM. 2014-15.

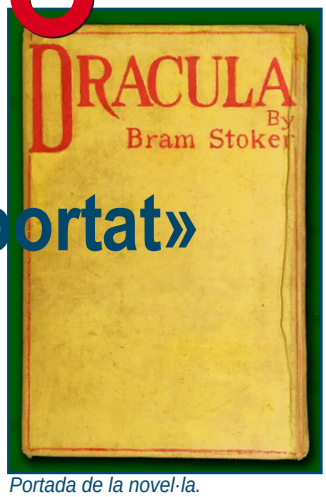

Portada de la novel·la.

«Vampirs, un mite importat»

Santi Hernaiz - Palma.

Confirmat, no hi ha, ni hi ha hagut mai, vampirs a Mallorca, almenys dels que s'alimenten de la sang de les seves víctimes. D'altres tipus de xucladors en podríem parlar llargament, però avui no toca! Això ens ho explica el convidat d'avui a la nostra tertúlia del primer dilluns de mes, el Sr. Gabriel de la Santíssima Trinitat Sampol, Filòleg, Traductor, Poeta, Professor de Llengua i Literatura Catalanes i Professor associat de Literatura Portuguesa.

Gabriel de la S. T. Sampòl. Foto: À. Zaragoza.

Tot al contrari de la licantropia que ha deixat rastres molt importants arreu dels països de parla catalana i, malgrat no disposar de cap "gran llegenda d'homes llop" diríem que pròpia, es coneixen "molts testimonis" que asseguren l'existència de gent capaç de canviar la seva pell amb la bèstia. Amb el vampirisme no succeeix el mateix.

Segons el professor Sampol, el mite del vampir o vampiressa, que de tot hi ha, és una faula pseudomitològica d'un ésser que sobreviu xuclant la sang humana, amb la capacitat de mudar de forma i el poder de transformar a altres humans en vampirs quan els mossega, llavors els "infectats", viuen una segona existència que pot ser eterna si no se'ls talla el cap, se'ls clava una estaca al cor o se'ls crema.

L'edat mitjana quedava enrere i el renaixement sorgia de les tenebres alhora que començaven a circular per l'Europa Oriental històries i llegendes de vampirs, entre elles la d'un príncep romanès, sanguinari i extremadament cruel amb els seus enemics que allà pel segle XV els donava mort per empalament i, mentre agonitzaven, sucava pa en la sang encara calenta de les seves víctimes. Aquest príncep pertanyia a l'Orde del Drac, fundada pel rei d'Hongria, i era conegut per Dracul, malgrat que el seu nom era Vlad Tepes senyor de Valàquia.

Tal és l'auge que prenen aquests relats que, fins i tot, comencen a publicar-se escrits i tractats que fan referència a aquest fenomen, serveixi d'exemple el *"Traité sur les apparitions des esprits, et sur les vampires, ou les revenans de Hongrie, de Moravie, &c."* (Tractat sobre les aparences d'esperits i sobre els vampirs, o les venjances d'Hongria, Moràvia, etc.) del Pare dominic Augustin Calmet Abat de Senones, entre molt d'altres. Els filòsofs François Marie Arouet "Voltaire" (1694-1778) i Jean-Jacques Rousseau (1712-1778), també escriuen sobre el tema i el Papa Benet XIV (1675-1758), després de rebre diversos tractats sobre la matèria de bisbes i arquebisbes, es refereix a l'assumpte del vampirisme al volum IV de la 2a edició de *"De servorum dei beatificatione et beatorum canonizatione"* (1747), considerant-los un mer engany supersticiós provocat per la por i la imaginació i, fins i tot al Codi Penal de Rússia ha figurat legislació aplicable al vampirisme fins al segle XX. Al segle XVIII, es produeix un auge dels vampirs, associant-los a les morts sense resoldre i a les desaparicions, paral·lelament molts contes infantils de terror s'omplen d'aquests personatges que arriben volant de nit per atacar les seves víctimes indefenses.

En el romanticisme, els escriptors comencen a admirar els vampirs, els consideren éssers allunyats de la societat, condemnats a viure eternament. Els imaginen com individus plens de poder i luxúria lligats a l'aristocràcia i els comencen a representar amb llargues capes, robes elegants i vivint en castells, i si són estrangers encara millor, això augmenta el seu exotisme.

El llibre ha estat adaptat en nombroses ocasions al cinema i constitueix la base de la imatge actual dels vampirs.

Un moment del sopar tertúlia. *Foto: Àngel Zaragoza.*

Joseph Thomas Sheridan Le Fanu (1814-1873), escriptor irlandès de contes i novel·les de misteri, comença a publicar històries de fantasmes, els primers exemples del gènere de terror.

El 1872 Sheridan Le Fanu escriu Carmilla, un relat curt que publica la col·lecció *In a Glass Darkly*, es tracta d'una novel·la gòtica i de ficció on introdueix narracions lèsbiques barrejades amb el vampirisme.

El 1897 l'escriptor Bram Stoker (1847-1912) publica una novel·la de terror considerada el cim literari del gènere de vampirs, on l'autor s'inspira en la figura real del príncep Vlad (Dracul), la situa en Transsilvània i la titula Dràcula (fill de Dracul). És un relat en què el narrador es veu subjugat per l'horror i la fascinació que enquadren l'obra, on el vampir no és un monstre sinó un personatge amb fortes connotacions sexuals que ressalten l'aspecte marginal del vampir i on apareix la figura de la dona com a seductora.

El segle XX és ple d'obres que recreen aquestes criatures, ara no necessàriament malèfiques, havent-hi una gran eclosió de les vampiresses. En aquest segle, cal destacar l'aportació de l'escriptora nord-americana Anne Rice a aquest gènere literari, amb títols com *"Interview with the vampire"* (Entrevista amb el vampir) publicat el 1976 i convertida en pel·lícula el 1994 i *"The queen of the damned"* (La reina dels condemnats), en el que es basa una altra pel·lícula de la sèrie Cròniques Vampíriques.
La conseqüència de tot això és que avui en dia la regió de Transsilvània (situada al centre i al nord-oest del país) s'ha convertit en el bressol "indiscutible" del vampirisme, malgrat que la historicitat dels fets segueix sent molt discutida, i en la Romania moderna, el castell i la regió on suposadament va viure aquest personatge són ara mateix un important destí turístic i un gran negoci per a tota la regió.

El senyor Sampol amb el president de l'Aplec. *Foto: Àngel Zaragoza.*

«Curiositats de la Seu de Mallorca»

Santi Hernaiz - Palma.

Desmentint les previsions meteorològiques, a les 9,50 hores i davant el portal Major de la Seu llueix un sol esplèndid disposat a rebre els socis de l'Aplec, convocats i preparats a descobrir o redescobrir, segons el cas, algunes de les múltiples singularitats que atresora l'església mare de Mallorca de la mà de Mn. Joan Bauzà i Bauzà, que va ser Degà-president (2010-2017) del Capítol de la Catedral i autor del llibre que enumera fins a 124 d'aquestes curiositats. Devuit socis ens aplegam agombolats per la gran estructura neogòtica presidida per la figura de la Mare de Déu i ens disposam a seguir les passes del nostre cicerone que, amb una cortesa puntualitat, es reuneix amb nosaltres a l'hora pactada.

El grup reunit davant el portal del Mirador. Foto: Iolanda Trilla.

Després de les salutacions de rigor, ens encaminam agrupats fins al frontal del portal gòtic dit del Mirador, antigament anomenat dels Apòstols, situat al migjorn i mirant al mar. Aquesta porta torna a estar presidida per una imatge de la Mare de Déu amb un Infant, però el nostre amfitrió no ens parla d'això sinó de l'escalinata no feta que, desembocant al lloc en què ens trobam permetria descobrir progressivament la grandesa de l'edifici catedralici, malauradament no es va materialitzar mai.

Visitant les sagristies de la Seu. Foto: Pere Serna.

Seguidament, voltam la part posterior de la catedral, passant per davant el lloc on va romandre paredada, per voluntat pròpia, una dama vídua i desconhortada durant 13 anys allà pel segle XVI, i entram a les sagristies per la porta de darrere (literalment) i per darrere podem observar l'espai destinat a la càtedra amb l'estreta escala de deu esglaons que davalla a una petita cripta, contraposats als altres deu que, ja dins el temple, ascendeixen a l'espai on se situa la butaca on seu el bisbe en els oficis litúrgics.

Una vegada dins el temple i asseguts a les "cadires amb frontisses" de l'antic cor, les quals són testimoni d'hores i hores d'oracions, cada una prescrita a una hora distinta del dia; un cadirat de fusta noble de roure amb 110 seients amb respatller acabat en uns dosserets volats que aguanten unes mènsules anomenades crosses. Els canonges i beneficiats, estones estaven asseguts i d'altres drets, amb tot, el cansament arribava a demanar alguna altra varietat postural; és així com idearen els seients plegables en virtut d'un element que resultà certament "misericordiós", la frontissa, concedint a l'orant una tercera possibilitat: estar "mig assegut" dissimulant que estava "mig dret". Des d'aquesta posició i fixant la mirada al voltant de la càtedra, observam el mur decorat amb multitud de petites peces ceràmiques

Asseguts a les "cadires amb frontisses" de l'antic cor. Foto: Aplec.

vidriades en tons verdosos i reflexos daurats, obra del col·laborador de Gaudí, Josep Maria Jujol, que componen un seguit de lletres que fan referència a l'ordenació episcopal, 230 rams d'olivera esmaltats i 52 escuts dels bisbes que havien pasturat la diòcesi fins a la reforma gaudiniana més un altre afegit del successor del bisbe Campins.

Lletres creades per J.M. Jujol. Foto: C.Vidal.

Deixam enrere les cadires del cor i ens situam sota el Baldaquí suspès de les voltes de la Capella Reial mitjançant cadenes i cordes. Està format per un dosser que té en la part central un tapís brodat amb fils metàl·lics envoltat per una corona octogonal decorada amb espigues de blat i pàmpols amb sarments enrodillats en la part inferior simbolitzant el sacrifici eucarístic. Aquest element està fet de cartó i paper, ja que inicialment estava concebut com la maqueta del projecte que mai es va realitzar, únicament en el costat de la corona, que s'ubica sobre l'altar, es presenten els materials que haurien de ser els definitius, ferro i cristalls policromats, d'ell pengen 35 llànties que il·luminen l'altar major.

I ja per acabar la visita Mn. Bauzà ens explica el tríptic més monumental de la Cristiandat sobre el màxim tema de la celebració cristiana: "l'Eucaristia". Així, a l'absis de l'Almoina trobam el retaule del Corpus Christi del segle XVII, barroc i fent memòria del sant sopar; a l'absis central, d'amplària doble que els altres dos, el presbiteri modernista del segle XX, on cada dia s'actualitza l'Eucaristia i a l'absis de la mar, la capella del Santíssim del segle XXI en art actual, on es conserva l'Eucaristia en el sagrari. Tot el conjunt configura un tríptic i cada part per si mateixa un altre, aplegant a tres dels autors més destacats de cada època: Jaume Blanquer (s. XVII), Antoni Gaudí (s. XX) i Miquel Barceló (s. XXI).

I amb aquesta espectacularitat final, concloem aquest "curiós" recorregut per la Seu de Mallorca, tot agraint la impagable saviesa del nostre amfitrió.

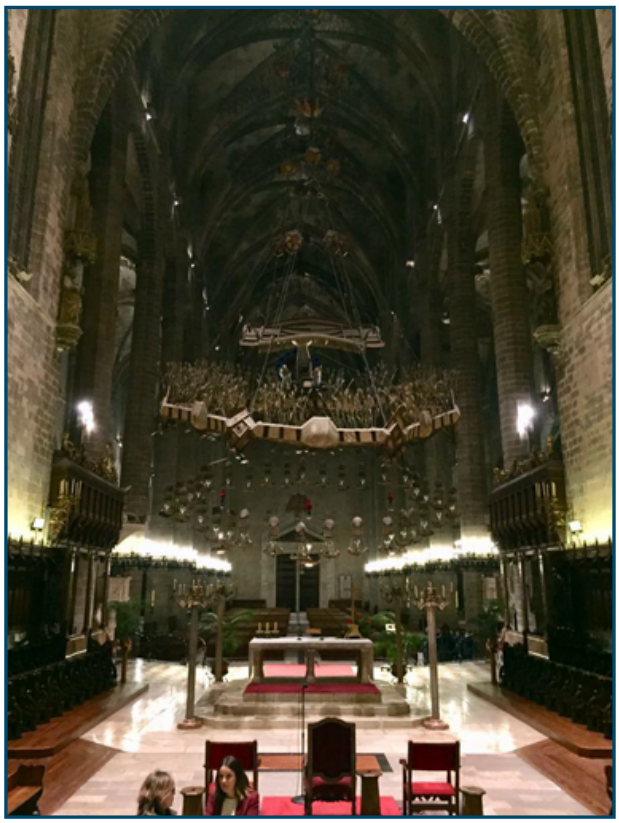

Vista general del temple. *Foto: Aplec.*

Col·labora en el manteniment de l'Aplec, fes-te soci per menys de 2 euros al mes! Quota anual: 20 euros.

Palma , a .... de ..... 20....

Benvolguts amics:

Per la present sol·licit afiliar-me, amb data d'avui, a l'associació **APLEC SCOUT, Escoltisme adult de Mallorca,** amb seu a Palma, carrer Seminari, 4, codi postal 07001.

Signatura

ORDRE al BANC

Senyors:

Agrairé que, fins a nou avís, vulguin atendre amb càrrec al compte indicat els rebuts que siguin presentats per l'Associació **APLEC SCOUT, Escoltisme adult de Mallorca**

Nom i llinatges .....

Carrer o plaça ..... Número ..... Pis .....

Població ..... Municipi ..... Codi postal .....

DNI o NIF ..... Telèfon ..... Mòbil .....

Adreça electrònica .....

Banc o caixa

Data *Signatura*

Aplec Scout, escoltisme adult de Mallorca
Carrer Seminari, 4 - 07001 Palma - junta@aplecscout.org

Retallar per la línia de punts i enviar per correu ordinari.

«L'Esvàstica Scout»

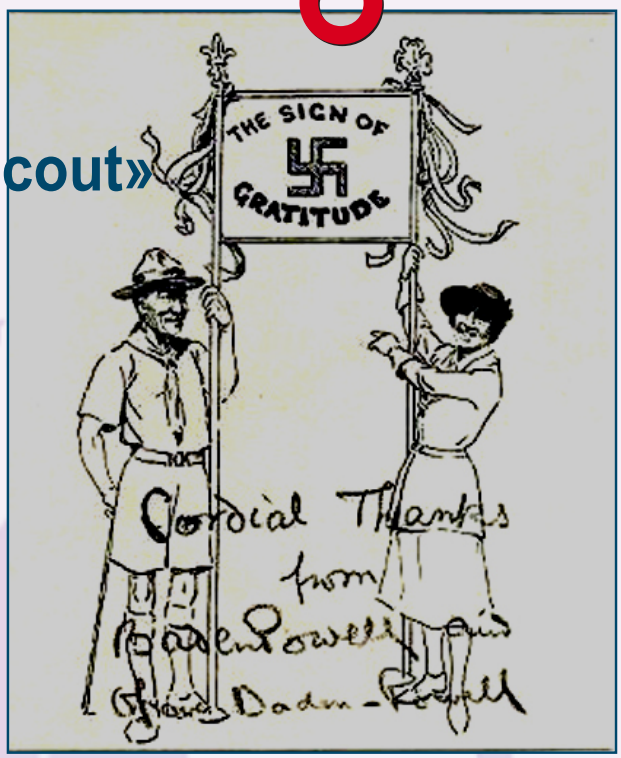

Targeta d'agraïment amb l'esvàstica.

Quan quelcom veu una Esvàstica i un símbol Scout, sovint la primera pregunta que li ve a la ment és: va donar suport l'escoltisme al moviment Nazi? La resposta, evidentment, és no. Els símbols de l'esvàstica tenen una extensa història i alguns d'ells es remunten almenys 5.000 anys abans.
Aquest símbol ancestral, usat per cultures tan dispars i llunyanes entre si com els tibetans o els maputxes, va ser adoptat per Baden-Powell com a "Símbol de Fraternitat" durant els primers temps de l'Escoltisme. La idea original de BP era que els Scouts es fessin la insígnia ells mateixos i donar-la als qui alguna vegada ells consideressin que havien fet "una acció extraordinària". No es requeria permís de la Seu Imperial o fins i tot del Comissionat del Districte local. Hi havia insígnies de llanta fetes a casa, òbviament fetes per Scouts, o fetes d'un tros de fusta amb claus, de manera que l'or de la joieria o el filferro de plata es podrien enrotllar al seu voltant per a formar-la. Les insígnies no es fabricaven en sèrie, malgrat que algunes semblin massa ben elaborades per haver-les fet un al·lot.
No obstant això, l'estendard de les insígnies casolanes no es va aprovar, perquè en 1911 la Seu Imperial va emetre una insígnia fabricada que podia ser presentada oficialment pels Grups Scouts. Aquesta insígnia era una "esvàstica" simple amb un petit llaç, de manera que pogués ser lligada a la roba per mitjà d'un petit pern de seguretat. Hi havia una d'or i una versió de plata, almenys es poden autenticar aquestes dues versions i, si es va seguir el patró amb posteriors insígnies, possiblement també hi hauria hagut una tercera versió més econòmica en llautó.
En aquestes fites de l'escoltisme, l'evolució de l'emblema del Moviment Scout Mundial, assenyala que l'associació francesa hauria demanat a la conferència internacional en 1922 canviar l'ús de les paraules Flor de Llis (*Fleur de Lys*) fora de la llei en relació amb la Insígnia Scout. Als països "Scouts" se'ls va demanar que designessin a la insígnia per un altre terme de BP, el de "Punta de Fletxa", perquè molts francesos van veure la "Flor" com l'emblema dels despòtics reis francesos i com a símbol d'un partit polític que els seus objectius eren enderrocar a la República. Gran Bretanya va ser un dels signataris en aquesta conferència perquè ja havia decidit reemplaçar el disseny de la flor o lliri. Va ser en 1920 quan la Flor de Llis francesa va ser reemplaçada per la de 1909, amb el nou disseny amb les dues estrelles de cinc puntes en les ales. El propòsit d'aquest nou disseny registrat era proporcionar un emblema únic que no pogués ser copiat per altres per a benefici comercial. La *Fleur de Lys* francesa era clarament un dispositiu heràldic molt antic i ni ella ni l'esvàstica podien ser protegits com a dissenys individuals, però posant un en l'altre es va pensar que seria més fàcil que registrar-ho per separat. La "Flor" o "Punta de Fletxa" coneguda mundialment com la insígnia del Moviment Scout només podria ser protegida per la llei si fos única per al Moviment Scout. Això es va fer mitjançant l'addició de les dues estrelles de cinc puntes, una en cada fulla lateral de la "Flor". Cadascuna de les deu puntes simbolitzen una de les deu Lleis Scouts (en 1908 només hi havia nou). Va ser aquesta combinació única d'estrelles aplicada a

l'antic símbol que va permetre tenir drets d'autor. La nova Flor de "disseny registrat" es va superposar als braços de l'esvàstica i, més tard, en 1930 es va aconseguir de nou el mateix disseny amb un sol motlle. Però l'esvàstica, anomenada també *Hagenkreuzt* o Creu Gammada, quedà inevitablement associada a un dels més cruels i sanguinaris règims totalitaris que el món hagi conegut. Les raons del perquè BP la va adoptar com a símbol són diverses; en tot cas, mai es va imaginar que l'esvàstica arribaria a ser el símbol d'una era del terror. És cert que els nazis van adoptar-la el 1920, però ja estava en ple ús com a símbol entre els moviments nacionalistes alemanys völkisch, els quals posseïen certes vel·leïtats místiques-esotèriques. Per aquest motiu la van veure "apropiada" per adoptar-la com a símbol de la "raçaària". Per conseqüent, a partir d'aquell moment, l'ús de l'esvàstica fora d'un context històric es considera tabú per gairebé tothom. És per això que a partir del triomf del partit Nacional Socialista a Alemanya el 1933, l'esvàstica va passar a tenir un greu significat polític i, posteriorment, a causa del repudi que provocava el fet d'identificar aquest símbol Scout amb la vergonya del Nazisme, l'Escoltisme el va eliminar.

Malgrat tot, aquest símbol havia estat emprat anteriorment per algú molt pròxim al món scout. L'autor britànic Rudyard Kipling, summament influenciat per la cultura Índia. Ell feia ús d'una sauvàstica (una esvàstica en sentit contrari) en la coberta de les edicions dels seus llibres, associada amb una imatge del déu amb cap d'elefant hindú Ganesha, fins que el sorgiment del nazisme el va fer poc convenient. I què té a veure aquest personatge amb els scouts? El fil conductor són els seus llibres *"The Jungle Book"*, "El llibre de la jungla" o també conegut com a "Terres Verges" i "Kim". Robert Baden-Powell, fundador del Moviment Scout, era gran amic de Kipling, segurament per això va demanar permís a l'autor per a l'ús del Joc de la Memòria de "Kim"

Antigues insignies Scout amb l'esvàstica.

com una de les activitats del seu sistema d'autoeducació. Més tard, "El llibre de la Jungla" va ser utilitzat també, a causa dels valors positius que emanen de les històries i a l'ambient fantàstic tan adequat per als nens, com a llibre de capçalera per a la motivació dels scouts més petits, els llobatons. D'aquesta forma, els escoltes (o responsables) prenen els noms dels animals de la jungla (són els Vells Llops), i juntament amb els nens formen el Ramat de Seeonee.

Un altre pont entre aquest símbol i els scouts es va formar a partir del seu ús en el primer "Thanks Badge" (insígnia d'agraïment) que data de 1911. El motiu de la Medalla al Mèrit, dissenyada per Robert Baden-Powell en 1922, com a signe de bona sort per al que la rebés, afegeix una esvàstica a la Flor de Llis dels scouts. Probablement Baden-Powell, igual que Kipling, va conèixer aquest símbol a l'Índia.

La Medalla del Mèrit a Gran Bretanya i les Colònies

Aquesta medalla amb símbol de Boy Scout, esvàstica i cinta de seda verda va ser la tercera versió de la Medalla del Mèrit. Va ser dissenyat per Baden-Powell en 1928 i el model va continuar fins al 1934. Durant els anys 30, nombroses cartes de protesta van ser enviades a la prefectura Scout dels Escoltes britànics. Les cartes van sol·licitar un canvi de disseny per a la insígnia de les gràcies i la medalla del mèrit.

Medalla del Mèrit.

La resposta va ser que qualsevol medalla amb un disseny d'esvàstica podria ser retornada per a un nou disseny emès després de 1934. Any que el mateix Baden-Powell va desautoritzar la utilització de l'esvàstica per a evitar comparacions absurdes. En 1935 es va llançar una nova medalla al mèrit sense l'esvàstica.

Conseqüències

Posterior a la guerra el món fa un gir complet en la mentalitat de la societat amb una nova forma d'interpretar l'esvàstica com la denigració a les races no àries. Per conseqüent, l'ús de l'esvàstica fora d'un context històric es considera tabú per gairebé tothom. En l'actualitat, la legislació alemanya prohibeix i sanciona l'ús en públic de la creu gammada i altres símbols nazis.

mallorca
aire, mar, terra

Aire, Mar, Terra

La filla que no ha tallat
el cordó umbilical
i resta unida a la soca
quan emproa el feinetjar.

imatges: mateu barceló
paraules: jeroni fito

Secció conduïda per Faust Frau

Els nostres costums i tradicions

Els nostres majors tenien aquest mes pel més fred i pel més fosc de l'any. Els anys de molt de fred, les nostres muntanyes es cobrien de neu i s'aprofitava per guardar neu a ses flasqueres per poder conservar queviures. Es creia que el desembre la terra s'adormia, no admetia cap llavor; no creixia cap planta ni es collia res, la terra no és deixondia fins al mes de febrer. Eren altres temps, ara hi ha de tot, tot l'any. També es creia que els xais i els porcells nascuts aquest mes, gaudien del do de no agafar cap malaltia i que creixien més de pressa, per raó d'haver nascut el mes que va néixer Jesús. Dues festes importants aquest mes, sa matança del porc, que solia durar tres dies i ses de Nadal. A les nostres Illes, abans de començar la feina de ses matances, la mestressa de casa reunia les fadrines matanceres i amb certa solemnitat demanava si estaven ben segures de no tenir sa menstruació, i si alguna es trobava amb aquest cas no podia ni tants sols tocar sa bèstia sacrificada.

La bona vella
mai mata el porc
en lluna vella.

La mestressa bona
mata el porc
en lluna nova.

Mata el porc en el creixent
i cada tall valdrà per cent;
mata el porc en quart minvant,
tot seran ossos i sang.

A la vila d'Artà, les cases guardaven durant tot l'any els bocins de la terrissa rompuda, que donaven a la fadrinalla, que les replegaven en grans senalles i anaven a captar sobrassades per les cases que havien fet matances. Si els negaven la caritat abocaven sa senalla a l'entrada fent un gran aldarull.

Senyorets i senyoretes,
doneu-nos la voluntat,
que si no nos en la donen,
els farem dolor de cap.

El mes de desembre hi ha molts de sants coneguts; Sant Eloi: Santa Bibiana, Sant Francesc Xavier, Santa Bàrbara, Sant Nicolau, la Puríssima Concepció de Maria, Santa Eulàlia, Santa Llúcia, La Mare de Déu de l'Esperança.

Ara és arribada l'hora de parlar de Nadal.
La festa de Nadal coincideix amb el solstici hivernal, el qual correspon al moment de l'any en què el Sol està més lluny de la terra, ens dona llum menys hores i manco calentor.
El Rei En Pere I el Cerimoniós, per donar importància a la festa, va disposar, l'any 1350, que als seus dominis començàs l'any per Nadal.
Per Nadal els tribunals no actuaven.
A Mallorca després de sopar, i per esperar l'hora d'anar a matines, era costum jugar a les cartes menjant ametlles torrades al tió.

Per Nadal, ametlles torrades
i algun porronet de vi;
això és el que m'agrada a mi
però ve poques vegades.

Alegra't panxeta
que Nadal ja ve;
menjarem carneta
i arrosset també.

Sibil·la Delphica.

Per acabar, parlarem de la Sibil·la. A la Seu està documentada des de l'any 1575. El cant de la Sibil·la ve a constituir com una nota negra i esgarrifosa de les festes de Nadal. El to de la composició és terrorífic i aplanador. A Mallorca, la Sibil·la, en donar el cop d'espasa, tallava el fils de les garlandes de coques que hi havia penjades. Els escolans esperaven el moment de gràcia al peu de la trona, així com les coques queien a terra, es precipitàvem pe agafar-ne com més millor i menjar-se-les amb gran aldarull i enmig d'una gatzara poc irreverent i no gaire religiosa. Les matines solien durar dues i tres hores i després tenia lloc la missa del gall.

En Betlem, dins l'establia,
és nat el Jesús minyó;
en braços el té Maria,
anem tots a adorar-lo.

Bones festes amics escoltes, si Déu vol, ens trobarem el mes de gener.

Curiositats

Secció conduïda per Pere J. Serna

Els nostres carrers

Sí teniu curiositat o consultes a fer, escriviu a: noves@aplecscout.org.

LA CIUTAT CATALANA

El traçat viari de la ciutat musulmana va arribar pràcticament intacte fins al segle XX, i encara estaria més o menys igual si no haguessin dut a terme les reformes de Jaume III, de la Barreteria (la zona al voltant del carrer de la Constitució) i del mercat de l'Olivar i zones adjacents. Però de la toponímia d'aquella ciutat no ens ha arribat res, atès el complet tall cultural que representa la conquesta de 1229. Només la paraula Almudaina (nom d'un castell, d'un carrer i d'un barri de la ciutat) i la paraula rambla, que en àrab significa "torrent". Pel que fa a la murada, cal remarcar la construcció del llenç situat entre l'Hort del Rei i el bastió de Sant Pere, que tancava i protegia la zona dita Ribera de Mar, entre la murada musulmana, que anava paral·lela al carrer dels Apuntadors i la mar. Aquesta àrea va ser urbanitzada i s'hi edificaren notables edificis com l'església de Sant Joan de Malta i després la Llotja i el Consolat de Mar. Durant el segle XIV es construïren nous ravals, com el Call Major i el barri de la Calatrava, també es construí el moll de la ciutat, cosa que permeté disposar d'un port més pròxim que el que s'havia usat fins al moment, a Portopí.

La ciutat va ser dividida inicialment en quatre parròquies (Santa Eulàlia, Sant Miquel, Sant Jaume i Santa Creu) que es convertiren en cinc quan el 1302 es creà la de Sant Nicolau. Les cinc parròquies eren unes entitats de caràcter religiós i administratiu de primer ordre i fins al segle XIX es van repartir la totalitat del terme municipal.

Murada renaixentista.

En els segles XVI i XVII es van dur a terme dues de les obres que més han transformat la ciutat de Palma en tots els temps: la construcció de la murada renaixentista i el desviament de la Riera. La murada per la part de la mar, es va dur a terme en el segle XVIII i no es va concloure fins a principis del segle XIX. En va sortir una fortificació espectacular, una murada amb el seu fossat, tretze bastions, vuit portes, dos revellins i la tenassa dita popularment el Fortí. Tota aquesta meravella va ser destruïda a partir de 1873, el front de la mar, i entre 1902 i 1932, el front de terra en nom d'un progrés entès d'una manera molt diferent de l'actual.

Font: "Els carrers de Palma. Toponímia i patrimoni de la ciutat"
de Gabriel Bibiloni.

Per a més informació o per l'adquisició d'exemplars (a les llibreries està exhaurit) enllaçar amb
http://bibiloni.cat/palma

Secció conduïda per Eduard Mas.

"Mirant la mar, una història desconeguda"

"Jorge Sepúlveda"

Luís Sancho Monleón, nasqué a la plaça dels Escolapis de València dia 8 de desembre de 1917.
Va participar en la Guerra Civil com a sergent de l'exèrcit republicà i va rebre un tir a la mà esquerra que l'inutilitzà tres dits. Fou internat al camp de concentració d'Albatera. L'any 1941 treballà com a comptable però provà sort, primer a Saragossa i després a Madrid com a cantant.
Començà la seva carrera artística a la sala Casablanca, va gravar discs i les seves cançons es popularitzaren a través de la ràdio en programes en directe de cançons dedicades.
El zenit de la seva popularitat, amb el nom artístic de Jorge Sepúlveda, foren les dècades dels 40 i 50 del segle passat cantant balades i boleros. Mitjançant els 60 els boleros i "coples" decaigueren per l'arribada de les cançons italianes i música anglosaxona i la seva estrella decaigué. Als anys 70, gràcies a un programa de TVE que revivia vells èxits, tornà als escenaris i es reeditaren alguns dels seus discs.
A les seves actuacions com a vocalista sempre emprava la mà dreta per a gesticular i l'esquerra per subjectar el micròfon, dissimulant la lesió de la ferida soferta al front de guerra combatent en defensa de la segona República.

A finals dels anys 60 es va retirar a viure a la seva casa de Palma on va plantar un emblemàtic taronger.
A la mort del dictador es va integrar a l'Associació de Militars Republicans, dedicant-se a l'ajuda de vídues dels militars que combateren el feixisme. A la seva mort, 16 de juny de 1983, i per la seva expressa voluntat no hi hagué funeral, la seva vídua no organitzà cap mena de cerimònia. Fou enterrat al cementeri de Palma amb la presència dels seus amics més íntims que portaren a l'espatlla el fèretre cobert amb la bandera republicana i algunes corones de flors arribades de la península.
Les seves restes, a voluntat seva, foren dipositades a la fosa comuna nombre 7 de Palma. Allí segueixen com les de milers de companys seus que estan repartits per tota la geografia espanyola esperant que els hi arribi l'hora de la seva reparació i digne enterrament.
Aquesta darrera voluntat de perdre el seu nom en una fosa comú, després d'una vida de fama, sembla suggerir que la pena de mort, de la que se salvà, i el record dels seus companys republicans morts, durant i després de la guerra, quedaren gravats per sempre a la seva memòria.
A la seva memòria hem traduït al català la seva famosa cançó "Mirando al mar"

Mirant la mar

Lletra de César de Haro.
Música de Marino Garcia González.
Interpreta Jorge Sepúlveda i la seva orquestra.
Sota el pal·li de la llum crepuscular,
quan el cel va perdent el seu color,
tranquil tot sol amb les ones espumoses
que m'envien son rumor.
Ni una llunyana barqueta per mirar,
ni una blanca gavina sobre la mar.
Jo tan sols recordant l'aventura que se'n va anar,
l'aventura que als teus braços amorosos
vaig gaudir,
sota el pal·li rosat
de la llum crepuscular.
Mirant a la mar vaig somiar
que estaves al meu costat.
Mirant a la mar jo no sé què vaig sentir,
que recordant-me de tu, vaig plorar.
La joia que vaig perdre
jo sé que tornarà,
i sé que tornaràs a mi
quan jo estigui mirant a la mar.

El Papa Francesc a la seva entrevista amb el periodista Jordi Evole digué:
"Sempre he defensat el dret a trobar els cadàvers. Una societat no pot somriure al futur tenint als seus morts amagats. Els morts són per a ser enterrats, són per a ser individualitzats als cementeris, però no per a ser amagats. Mai tindrem pau amb un mort amagat. Mai."

https://www.youtube.com/watch?v=fngNOS7hJko
https://www.youtube.com/watch?v=n-vsjjqdn6I

Mes de desembre 2019

Dia 02 dilluns: Sopar-Tertúlia.
Hora: 20,00.
Lloc: **Cafè Alféizar**.
Carrer Jordi Villalonga i Velasco, 9 - Palma.
Preu: **14,00** euros.

MENÚ
Pa amb oli i companatge
Postres
Aigua, vi i cafè o infusió.

Convidat: Sr. **BARTOMEU FIOL COLL,** Enginyer de Telecomunicacions i investigador. El nostre convidat analitzarà en profunditat l'evolució de l'organització de la Defensa Passiva a Mallorca, dedicant una atenció especial als refugis antiaeris i l'oblit que va seguir al seu tancament.

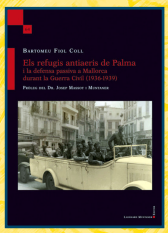

Tema: **«ELS REFUGIS ANTIAERIS DE PALMA I LA DEFENSA PASSIVA A MALLORCA DURANT LA GUERRA CIVIL»**

Imprescindible confirmar l'assistència abans del 30 de novembre al tel.: 610605988 (Neus).

Dia 09, dilluns: Reunió de Junta.
Hora: 20:04.
Lloc: Carrer Seminari, 4.

Dia 29, diumenge: **Tradicional Sopar d'arengades.**

Hora: 20:30.
Lloc: Monestir de la Real.
Preu: A repartir entre els participants.
Animació: Enguany anirà de **"RELATS DE NADAL"**. Cada un de vosaltres ha de dur escrit a un foli: una reflexió o un poema o una crítica o un acudit o un microrelat... que faci referència a les festes de Nadal, des del Black Friday al dia dels Reis.

Segur que passarem una vetllada molt divertida, riurem, animarem als companys i gaudirem tots plegats. No t'ho perdis!

Imprescindible confirmar l'assistència abans del 24 de desembre al tel.: 610 605 988 (Neus).

Previsió d'activitats de gener

Dia 08, dimecres: Reunió de Junta.
Dia 13, dilluns: Sopar Tertúlia.
Dia 25, dissabte: Jornada prèvia a l'Assemblea a Lluc.
Dia 26, diumenge: XXXIII Assemblea General a Lluc.

L'APLEC SCOUT HA ADQUIRIT UN DÈCIM DEL NÚMERO DE LA LOTERIA DE NADAL, EL MATEIX QUÈ JUGA EL CAFÈ ALFÉIZAR, SI ALGÚ DE VOSALTRES VOL JUGAR AL MATEIX NÚMERO, HO POT COMPRAR AL DIT ESTABLIMENT.